ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Foltase a soudců Mgr. Davida Hipšra a JUDr. Pavla Molka v právní věci žalobce: **Budějovický Regent, s. r. o.,** se sídlem Trocnovské náměstí 124, Třeboň, zastoupen JUDr. Jaroslavem Ortmanem, advokátem se sídlem Husovo náměstí 65/2, Hořovice, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí,** se sídlem Na poříčním právu 376/1, Praha 2, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 9. 10. 2017, č. j. 51 Ad 1/2017 - 50,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Žalobci **se vrací** soudní poplatek ve výši 1 000 Kč, který bude vyplacen z účtu Nejvyššího správního soudu k rukám zástupce žalobce JUDr. Jaroslava Ortmana, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I.

[1] Rozhodnutím Úřadu práce České republiky - krajská pobočka v Českých Budějovicích (dále též „správní orgán I. stupně“) ze dne 22. 8. 2016, č. j. JHA-T-82/2016, bylo podle § 78 odst. 3, 4 a 8 písm. b) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o zaměstnanosti“) rozhodnuto o tom, že se žalobci neposkytuje příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném pracovním místě za 1. čtvrtletí roku 2016.

[2] Rozhodnutím ze dne 18. 11. 2016, č. j. MPSV-2016/197883-421/1 (ve znění opravného rozhodnutí ze dne 28. 4. 2017), žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil prvostupňové rozhodnutí.

II.

[3] Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného správní žalobou u Krajského soudu v Českých Budějovicích (dále též „krajský soud"), který ji shora označeným rozsudkem zamítl. Krajský soud přisvědčil správním orgánům, že nebyly splněny podmínky pro přiznání příspěvku na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném pracovním místě za 1. čtvrtletí roku 2016. Podle § 78 odst. 4 zákona o zaměstnanosti se příspěvek poskytuje čtvrtletně zpětně na základě písemné žádosti zaměstnavatele, která musí být krajské pobočce úřadu práce doručena nejpozději do konce kalendářního měsíce následujícího po uplynutí příslušného kalendářního čtvrtletí. Žalobce však žádost o předmětný příspěvek doručil správnímu orgánu až dne 8. 8. 2016. Žalobce tedy žádost podal opožděně a nesplnil tak zákonnou podmínku ve smyslu § 78 odst. 4 zákona o zaměstnanosti. Na tom nic nemění ani tvrzení žalobce, že opožděné podání žádosti bylo způsobeno nečinností Policie ČR při prověřování jeho bezúhonnosti v řízení týkajícím se chráněných míst (§ 75 zákon o zaměstnanosti). Krajský soud nepřisvědčil ani dalším žalobním námitkám a žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

III.

[4] Žalobce (dále jen „stěžovatel") napadl shora rekapitulovaný rozsudek krajského soudu včasnou kasační stížností. V kasační stížnosti uvedl, že je právním nástupcem společnosti SPEKTRUM SF s. r. o. se sídlem Na Huti 300, Suchdol nad Lužnicí. Této společnosti byl do konce roku 2015 vyplácen příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením. Žalovaný dospěl k závěru, že stěžovatel žádost o uvedený příspěvek nedoručil úřadu práce nejpozději do konce kalendářního měsíce následujícího po uplynutí příslušného kalendářního čtvrtletí, tj. do 30. 4. 2016. Stěžovatel je názoru, že splnil všechny oznamovací povinnosti. K opožděnému podání žádosti došlo v důsledku nečinnosti Policie ČR při vyřizování žádosti stěžovatele stran jeho bezúhonnosti. Pokud pak došlo k nečinnosti na straně Policie ČR, a nikoliv na straně stěžovatele, nelze prodlení při podání žádosti o předmětný příspěvek přičítat k tíži stěžovatele. Stěžovatel výslovně dodal, že ve sporu právnické osoby a státu je lhostejné, jaká složka státu škodu způsobila (jde pořád o Českou republiku), přičemž český právní řád zná institut započtení. Z uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

IV.

[5] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti poukázal na odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí, resp. na vyjádření k žalobě, a shrnul v něm obsaženou argumentaci. Navrhl kasační stížnost zamítnout.

pokračování

V.

[6] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[7] Kasační stížnost není důvodná.

[8] Příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném pracovním místě (dále též „příspěvek“) byl v rozhodnou dobu upraven v § 78 zákona o zaměstnanosti.

[9] Podle § 78 odst. 1, 2 a 3 zákona o zaměstnanosti zaměstnavateli zaměstnávajícímu na chráněných pracovních místech více než 50 % osob se zdravotním postižením z celkového počtu svých zaměstnanců se poskytuje příspěvek na podporu zaměstnávání těchto osob formou částečné úhrady vynaložených prostředků na mzdy nebo platy a dalších nákladů. Příslušnou krajskou pobočkou úřadu práce pro poskytování příspěvku je krajská pobočka úřadu práce, v jejímž obvodu má sídlo zaměstnavatel, který je právnickou osobou, nebo v jejímž obvodu má bydliště zaměstnavatel, který je fyzickou osobou. Příspěvkem jsou nahrazovány skutečně vynaložené prostředky na mzdy nebo platy v měsíční výši 75 % skutečně vynaložených prostředků na mzdy nebo platy na zaměstnance v pracovním poměru, který je osobou se zdravotním postižením, včetně pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistného na veřejné zdravotní pojištění, které zaměstnavatel za sebe odvedl z vyměřovacího základu tohoto zaměstnance. Zaměstnavatel může v žádosti o příspěvek uplatnit nárok na zvýšení příspěvku o částku odpovídající dalším nákladům vynaloženým zaměstnavatelem na zaměstnávání osob se zdravotním postižením v kalendářním čtvrtletí, za které o příspěvek žádá.

[10] Podle § 78 odst. 4 zákona o zaměstnanosti se příspěvek poskytuje „*čtvrtletně zpětně na základě písemné žádosti zaměstnavatele, která musí být krajské pobočce úřadu práce doručena nejpozději do konce kalendářního měsíce následujícího po uplynutí příslušného kalendářního čtvrtletí.* […]“

[11] Poskytováním uvedeného příspěvku se Nejvyšší správní soud opakovaně zabýval. Např. rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 30. 9. 2015, č. j. 9 Ads 83/2014 - 46 (v němž se zabýval poskytováním příspěvku na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením podle právní úpravy účinné do 31. 12. 2008) uvedl následující:

[12] Osoby se zdravotním postižením mají přirozeně obtížnější situaci při hledání vhodného zaměstnání. Stát se proto snaží řadou opatření jejich šance na trhu práce vyrovnávat a mnohdy osoby se zdravotním postižením či jejich zaměstnavatele cíleně zvýhodňuje, a to prostřednictvím nejrůznějších přímých i nepřímých podpor. Základním právním předpisem je v tomto směru zákon o zaměstnanosti, který zaměstnávání osob se zdravotním postižením řeší v části třetí (§ 67 – § 84) s tím, že se těmto osobám poskytuje zvýšená ochrana na trhu práce. Jedná se o právo zdravotně postižené osoby na pracovní

rehabilitaci (poradenská činnost zaměřená na volbu povolání, volbu zaměstnání nebo jiné výdělečné činnosti, teoretická a praktická příprava pro zaměstnání nebo jinou výdělečnou činnost, zprostředkování zaměstnání), o možnost zaměstnavatele uzavřít s úřadem práce dohodu o chráněném pracovním místě a získat příspěvek na náklady vynaložené na jeho zřízení či příspěvek na částečnou úhradu provozních nákladů, o nyní posuzovaný příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením. [...] Posuzovaný příspěvek je jednoznačně motivačním opatřením, jeho účelem je stimulovat zájem podnikatelů o zaměstnávání osob se zdravotním postižením a kompenzovat případné snížené výnosy a zvýšené náklady z důvodu jejich zaměstnávání. Finanční prostředky vyčleněné na tyto příspěvky jsou poskytovány z rozpočtové kapitoly Ministerstva práce a sociálních věcí a podléhají rozpočtovým pravidlům. Svojí povahou jde o účelovou dotaci. Jde o příspěvek, který není úřadem práce poskytován na základě dohody, ale zaměstnavateli na něj při splnění zákonných podmínek vzniká nárok.

[13] Rozšířený senát v označeném rozsudku dodal, že první zákonem o zaměstnanosti stanovenou podmínkou pro poskytnutí přípěvku je zaměstnávání více než 50 % osob se zdravotním postižením z celkového počtu zaměstnanců zaměstnavatele. Protože výše příspěvku vychází ze skutečně vyplacených prostředků na mzdy a platy, včetně pojistného a případného zvýšení o další náklady, je příspěvek poskytován zpětně vždy za uplynulé kalendářní čtvrtletí. Doručení žádosti o příspěvek úřadu práce nejpozději do konce kalendářního měsíce následujícího po uplynutí čtvrtletí je druhou podmínkou pro poskytnutí příspěvku (srov. § 78 odst. 4 zákona o zaměstnanosti). Třetí podmínkou pro poskytnutí příspěvku je tzv. bezdlužnost zaměstnavatele (srov. § 78 odst. 4 zákona o zaměstnanosti). O poskytnutí či neposkytnutí příspěvku vydá úřad práce (v současnosti krajská pobočka úřadu práce) rozhodnutí.

[14] Na rekapitulovaný rozsudek rozšířeného senátu navázal zdejší soud i v dalších rozhodnutích. Zejména je nutno zmínit rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 6. 2017, č. j. 6 Ads 115/2016 - 29, v němž se mj. uvádí, že „*s účinností od 1. 1. 2012 se změnila povaha příspěvku na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením dle § 78 zákona o zaměstnanosti a podmínky pro jeho přiznání. Před tímto datem nebyl tento příspěvek poskytován na základě dohody s úřadem práce, ale jeho rozhodnutím. Vydání rozhodnutí nebylo podmíněno žádnou dohodou s úřadem práce, ale při splnění zákonných podmínek vznikl zaměstnavateli na poskytnutí tohoto příspěvku nárok (k tomu srov. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2015, č. j. 9 Ads 83/2014 - 46, body [41], [42]). Od 1. 1. 2012 (účinnosti novely provedené zákonem č. 367/2011 Sb.) jsou příspěvky poskytovány zásadně na chráněná pracovní místa zřízená nebo vymezená v písemné dohodě mezi zaměstnavatelem a úřadem práce. Uzavření písemné dohody o vymezení chráněných pracovních míst s úřadem práce (§ 75) je podmínkou pro poskytnutí příspěvku dle § 78 zákona o zaměstnanosti. Nelze tak plně přisvědčit obecnému tvrzení stěžovatele, že mu byl stejný druh příspěvku poskytován již podle dosavadní úpravy (či dokonce, že měl uzavřenu de facto dohodu ústní), neboť pro další poskytování tohoto příspěvku byla stanovena nová podmínka.*“ Zdejší soud se v uvedeném rozsudku přitom explicitně zabýval i otázkou, zda je pro přiznání příspěvku na zaměstnávání osob se zdravotním postižením relevantní okamžik, kdy žadatel podal žádost o vymezení chráněných pracovních míst (§ 75 zákona o zaměstnanosti) nebo, kdy podal žádost o příspěvek na zaměstnávání osob se zdravotním

postižením (§ 78 zákona o zaměstnanosti). Dospěl k závěru, že pro vznik nároku na příspěvek není rozhodný den podání žádosti o vymezení chráněných pracovních míst.

[15] S ohledem na obsah kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud nejprve zabýval otázkou, zda stěžovatel podal žádost o předmětný příspěvek v souladu s § 78 odst. 4 zákona o zaměstnanosti, který vyžaduje, aby žádost byla příslušnému orgánu doručena nejpozději do konce kalendářního měsíce následujícího po uplynutí příslušného kalendářního čtvrtletí.

[16] Ze správního spisu vyplývá, že stěžovatel doručil žádost o příspěvek (za 1. čtvrtletí roku 2016) příslušnému správnímu orgánu dne 8. 8. 2016. Ze správního spisu tedy vyplývá, že stěžovatel žádost nedoručil v souladu s § 78 odst. 4 zákona o zaměstnanosti. Žádost o příspěvek za 1. čtvrtletí roku 2016 měl stěžovatel správnímu orgánu doručit nejpozději do 30. 4. 2016, doručil mu ji však až v srpnu 2016, tj. o několik měsíců později. Slovy rozšířeného senátu zdejšího soudu, stěžovatel nesplnil druhou podmínku pro přiznání uvedeného příspěvku. Viz bod 42 shora citovaného rozsudku rozšířeného senátu, kde se mj. uvádí, že „*Doručení žádosti o příspěvek úřadu práce nejpozději do konce kalendářního měsíce následujícího po uplynutí čtvrtletí je druhou podmínkou pro poskytnutí příspěvku (srov. § 78 odst. 4 zákona o zaměstnanosti).*“ Na nutnosti podat předmětnou (včasnou) žádost nic nemění ani to, že příspěvek byl vyplácen předchůdci stěžovatele. Zákon explicitně nestanoví, že by v takovém případě stěžovatel žádost podávat nemusel. Ostatně, jak bylo výše uvedeno, (opožděnou) žádost podal.

[17] Na opožděném podání žádosti nemůže nic změnit ani tvrzení stěžovatele, že vyčkával na vyjádření Policie ČR (stran toho, zda vůči němu bylo zahájeno trestní stíhání jako obviněnému z trestného činu podvodu v souvislosti s poskytováním příspěvku na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením). Jak správně uvedl krajský soud, stěžovatel byl povinen podat žádost o příspěvek v zákonem stanovené lhůtě, přičemž její případné nedostatky mohl odstranit v součinnosti s úřadem práce (§ 45 odst. 2 správního řádu). Nutno dodat, že povinné náležitosti žádosti o příspěvek jsou uvedeny v § 78 odst. 5 zákona o zaměstnanosti, podle něhož součástí žádosti je: a) doložení celkového průměrného přepočteného počtu všech zaměstnanců, zaměstnanců, kteří jsou osobami se zdravotním postižením, a zaměstnanců, kteří jsou osobami s těžším zdravotním postižením, b) jmenný seznam zaměstnanců, kteří jsou osobami se zdravotním postižením, a zaměstnanců, kteří jsou osobami s těžším zdravotním postižením, s uvedením rodného čísla, data vzniku a skončení pracovního poměru, kódu zdravotní pojišťovny, vynaložených prostředků na mzdy nebo platy, včetně odvedeného pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistného na veřejné zdravotní pojištění, a c) doložení skutečnosti, že zaměstnanec, na kterého je příspěvek požadován, je osobou se zdravotním postižením.

[18] Z § 78 odst. 5 zákona o zaměstnanosti tedy nelze dovozovat povinnost stěžovatele předložit (v řízení o příspěvku na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném pracovním místě) vyjádření Policie ČR stran jeho bezúhonnosti.

[19] Pokud pak stěžovatel poukazoval na § 75 zákona o zaměstnanosti, konstatuje zdejší soud předně, že toto ustanovení upravuje uzavírání dohod o chráněných místech (a nikoliv

poskytování příspěvku na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném pracovním místě). Podle § 75 odst. 1 zákona o zaměstnanosti se za chráněné pracovní místo považuje pracovní místo zřízené zaměstnavatelem pro osobu se zdravotním postižením na základě písemné dohody s úřadem práce. Podle § 75 odst. 2 zákona o zaměstnanosti uvedenou dohodu nelze uzavřít se zaměstnavatelem, pokud v období 12 měsíců přede dnem podání žádosti o zřízení chráněného pracovního místa nebo žádosti o vymezení chráněného pracovního místa: *„a) provedl zaměstnanci srážky ze mzdy nebo z platu podle § 78 odst. 2 písm. b) nebo c), b) bylo vůči němu zahájeno trestní stíhání jako obviněnému z trestného činu podvodu podle jiného právního předpisu v souvislosti s poskytováním příspěvku na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením podle § 78, c) mu byla pravomocně uložena pokuta za správní delikt nebo přestupek na úseku zaměstnanosti nebo inspekce práce, nebo d) na něj byla opakovaně podána oprávněná stížnost pro porušení povinnosti podle zákoníku práce.*“

[20] V nyní posuzované věci však není přezkoumávána „dohoda o vymezení chráněných pracovních míst“, ale zákonnost rozhodnutí, kterým nebylo vyhověno žádosti stěžovatele o příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném pracovním místě. Jak uvedl Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 28. 6. 2017, č. j. 6 Ads 115/2016 - 29, *„Dovozuje-li však stěžovatel, že úřad práce po podání jeho žádosti o vymezení chráněných pracovních míst nepostupoval v souladu se zákonem o zaměstnanosti resp. principy dobré správy a že tento postup před uzavřením dohody měl být rovněž předmětem přezkoumání městským soudem, ač předmětem tohoto soudního řízení bylo rozhodnutí o příspěvku, nelze s ním souhlasit. Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s městským soudem potud, že otázka tvrzeného nesprávného úředního postupu před uzavřením dohody o vymezení chráněných pracovních míst nemůže být předmětem tohoto soudního řízení, neboť zákon o zaměstnanosti s účinností od 1. 1. 2012 samostatně vymezil postup a pravidla pro uzavírání dohod o vymezení chráněného pracovního místa mezi zaměstnavatelem a úřadem práce (§ 75), jednak samostatně pravidla pro správní řízení a rozhodnutí o poskytnutí /neposkytnutí příspěvku dle § 78. Pro rozhodnutí o poskytnutí příspěvku je podstatné splnění zákonné podmínky uzavření samotné dohody o vymezení chráněných pracovních míst.*“

[21] Ani otázku příp. škody způsobené nesprávným či nezákonným úředním postupem nelze posuzovat v rámci tohoto soudního řízení. Proces uplatňování náhrady škody způsobené nesprávným úředním postupem je upraven v zákoně č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem, ve znění pozdějších předpisů. K tomu srov. rovněž shora citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 6. 2017, č. j. 6 Ads 115/2016 - 29, v němž se uvádí, že *„Domnívá-li se stěžovatel, že mu nesprávným úředním postupem vznikla škoda, může se se svým nárokem obrátit na příslušné orgány postupem podle zákona č. 82/1998 Sb.*“ Stejně tak není Nejvyšší správní soud oprávněn provádět započtení, na které výslovně poukazoval stěžovatel v kasační stížnosti. Zákonodárce správním soudům takovou kompetenci nesvěřil. Nutno dodat, že stěžovatel nikterak nebrojí ani proti závěru žalovaného, že i podání včasné žádosti o příspěvek by nemohlo vést k jejímu vyhovění, neboť v rozhodném období nezaměstnával osoby se zdravotním postižením na chráněných místech, ke kterým se poskytnutí příspěvku váže, a tudíž nesplňoval ani podmínku uvedenou v § 78 odst. 1 zákona o zaměstnanosti.

[22] Ze všech výše uvedených důvodů neshledal Nejvyšší správní soud kasační stížnost důvodnou a jako takovou ji podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

[23] Nejvyšší správní soud nerozhodoval o návrhu stěžovatele na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, protože o tomto mimořádném opravném prostředku bylo rozhodnuto bez zbytečného prodlení po nezbytném poučení účastníků řízení a učinění dalších nezbytných úkonů nutných pro rozhodnutí.

[24] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení; žalovanému pak v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nevznikly (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 6. 2017, č. j. 6 Ads 115/2016 - 29).

[25] Protože Nejvyšší správní soud nerozhodoval o žádosti stěžovatele o přiznání odkladného účinku, vrací stěžovateli již zaplacený soudní poplatek ve výši 1 000 Kč (§ 10 odst. 1 věta prvá zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. prosince 2017

JUDr. Tomáš Foltas
předseda senátu